

ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΤΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟΥ

«Η ελληνική κυβέρνηση έχει δεσμευτεί ότι θα προστατεύσει την πρώτη κατοικία για τις λαϊκές τάξεις»

Δ. Τζανακόπουλος, 30-11-2017

Την ίδια ώρα που οι πατριώτες κάθε πολιτικής απόχρωσης σηκώνουν ελληνικές σημαίες δηλώνοντας αποφασισμένοι να υπερασπιστούν το «νόμα τους», την «ψυχή τους» και το «Αιγαίο τους», ανακαλύπτουν –προς μεγάλη δυσαρέσκεια τους– ότι οι διπλανοί τους στα μακεδονικά συλλαλητήρια μπορεί εξίσου άνετα να ανήκουν στον ελληνικό τραπεζικό και νομικό μηχανισμό που θα τους πάρει τα σπίτια τους – τα οποία, προς το παρόν, δεν έχουν δείξει την ίδια ζέση να υπερασπιστούν! Και όσον αφορά τα σπίτια των μεσοαστών μπορεί να μην μας καίγεται καρφί, αλλά εδώ έχουν μπει στο στόχαστρο τα σπίτια της εργατικής τάξης που αποκτήθηκαν μετά από δεκαετίες καθημερινού εξευτελισμού και εκμετάλλευσης. Οπότε το θέμα είναι σοβαρό. Τώρα αν ο αγώνας ενάντια στους πλειστηριασμούς θα γίνει κι αυτός κάτω από τη σημαία της... εθνικής ενότητας ή με ταξική συνείδηση, αυτό είναι ένα στοιχείο που περνάει ΚΑΙ μέσα από την τοποθέτηση του κοινωνικού ζητήματος στις σωστές ταξικές του διαστάσεις.

Στο μεταξύ, τα πολιτικά τσιράκια του κεφαλαίου, δηλαδή στην τρέχουσα φάση η αριστερά που εισπράττει φιλοφρονήσεις ως η κυβέρνηση που υλοποίησε την «*πιο ομαλή και ταχεία ολοκλήρωση αξιολόγησης μέχρι σήμερα*» με αντάλλαγμα τη δόση, ύψους 5,7 δισ. ευρώ, «έδωσαν» περίπου 900.000 «κόκκινους» δανειολήπτες (485.000 από το στεγαστικό και 400.000 από το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο) στα χέρια... τραπεζίτη. 10.000 είναι οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί που σχεδιάζονται για το 2018, με έναρξη τον Μάρτιο και 40.000 ετησίως για τα επόμενα τρία χρόνια, στο σύνολο μιλάμε για 130.000 πλειστηριασμούς.

Από τη στιγμή που το κράτος επέλεξε να μετατρέψει τους μισθούς και τις συντάξεις μας σε χαρτζιλίκι, για να διασώσει το τραπεζικό κεφάλαιο, επόμενο ήταν οι τραπεζίτες να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην είσπραξη των δανείων που μας παρακαλούσαν να πάρουμε τη δεκαετία του '90. Σήμερα, καθώς βρίσκονται σε αδιέξοδο, σε αγαστή συνεργασία με την ΕΚΤ και την αριστερά του κεφαλαίου, μας απειλούν ότι θα μας πετάξουν έξω από τα σπίτια μας, λες και μας έκαναν χάρη που μας δανειοδότησαν. Είναι όμως πραγματικά το δικό τους χρέος που γενναιόδωρα και με αυταπάρνηση έστερξαν να μας δανείσουν οι τράπεζες;

Περί της λειτουργίας του τραπεζικού κεφαλαίου, του δανεισμού και των τόκων

«Η υπεραξία χαμογελάει του κεφαλαιοκράτη με όλες τις χάρες μιας δημιουργίας εκ του μηδενός»

Κ. Μαρξ, *Το Κεφάλαιο*

Το τοκοφόρο κεφάλαιο αποτελεί την αποκορύφωση του φετιχισμού, αφού η ουσία της εκμετάλλευσης της εργασίας έχει χαθεί τελείως όταν φτάνουμε στη χρηματοπιστωτική σφαίρα. Η μεγάλη απάτη της τραπεζικής πίστωσης βασίζεται στην ιδεολογία που προωθεί: ότι η εργατική τάξη «δανείζεται» το χρήμα των τραπεζών. Στην πραγματικότητα το πιστωτικό χρήμα των τραπεζών, ως μορφή της υπεραξίας, είναι προϊόν της δικιάς μας εργασίας, αφηρημένος πλούτος που δημιουργείται στη σφαίρα της παραγωγής από ολόκληρη την εργατική τάξη. Οι τράπεζες τροφοδοτούνται με χρήμα από τους τόκους των δανείων που δίνουν στα αφεντικά για να επενδύουν στις επιχειρήσεις τους και στους εργάτες για να καταναλώνουν, καθώς ο μισθός των τελευταίων δεν είναι ποτέ αρκετός για να ικανοποιήσουν τις βασικές ανάγκες τους. Και πώς αποπληρώνουν τα αφεντικά τα δάνειά τους; Μα φυσικά με ένα μερίδιο από τα κέρδη τους, τα οποία στην πραγματικότητα δεν είναι τίποτα άλλο από υπεραξία δημιουργημένη από την εκμετάλλευση της συνολικής κοινωνικής εργασίας στη σφαίρα της παραγωγής, υπερπροϊόν σε χρηματική μορφή που χαρίζουμε στα αφεντικά μας, αφού ο μισθός που παίρνουμε δεν αντιστοιχεί στο συνολικό αξιακό προϊόν που έχουμε παραγάγει. Αντίθετα, ο κεφαλαιοκράτης καρπώνεται αξία που προκύπτει από τον απλήρωτο χρόνο εργασίας και την υποτίμηση της εργασιακής μας δύναμης. Όταν ο εργάτης, λοιπόν, «δανείζεται» χρήμα από την τράπεζα, ουσιαστικά παίρνει πίσω ένα κομμάτι της κοινωνικής υπεραξίας που έχει παραγάγει η τάξη μας στο σύνολό της. Βέβαια, μετά καλείται να το επιστρέψει εξ ολοκλήρου και να πληρώσει και επιπλέον φράγκα για τον τόκο. Όχι μόνο, δηλαδή, το χρήμα των τραπεζών που «δανειζόμαστε» είναι αποκρουστικότητα του χρόνου υπερεργασίας, δηλαδή προϊόν εκμετάλλευσης που δεν κοστίζει τίποτα στους τραπεζίτες, γιατί κοστίζει στους εργάτες απλήρωτη εργασία, αλλά δεχόμαστε και εκμετάλλευση σε δεύτερο γύρο, εφόσον μας αναγκάζουν να το επιστρέψουμε επαυξημένο κιόλας! Εκμετάλλευση επί δύο, μαλάκες στο τετράγωνο!

Οι καπιταλιστές με τον δανεισμό της εργατικής τάξης επιδιώκουν την πραγματοποίηση της ήδη παραχθείσας υπεραξίας αλλά και την άντληση μελλοντικής υπεραξίας, πράγμα που με απλά λόγια σημαίνει ότι οι προλετάριοι δεσμεύονται και για τη μελλοντική τους εκμετάλλευση. Το ότι σήμερα οι τράπεζες και το Δημόσιο ζητούν την αποπληρωμή των τόκων, των δανείων και των οφειλών ή αλλιώς θα μας πάρουν τα σπίτια αποτελεί έναν από τους εκβιασμούς της αστικής τάξης και μια από τις πολλές μορφές εκμετάλλευσής μας.

Οι απαρχές του δανεισμού της εργατικής τάξης ή ένας υπέροχος κόσμος καπιταλιστικού δανεισμού

«Εκεί που μας χρώσταγαν μας πήραν και το βόδι»
λαϊκή παροιμία

Στη Δύση, από τα μέσα της δεκαετίας του '80, οι μονεταριστικές αντιπληθωριστικές πολιτικές που έβαλαν στο στόχαστρο τις κρατικές κοινωνικές δαπάνες, τον άμεσο και έμμεσο μισθό, αύξησαν την ανεργία και φρέναραν τις εργατικές απαιτήσεις – όλα αυτά δηλαδή που σε γενικές γραμμές εννοούνται με τον όρο «νεοφιλελευθερισμός»– χαλάρωσαν με την εισαγωγή του «ιδιωτικοποιημένου κεϋνσιανισμού» που επέκτεινε μαζικά την καταναλωτική πίστη. Πράγματι, η διευκόλυνση της χορήγησης πιστώσεων με τη σταδιακή μείωση των επιτοκίων μετά το 1983 οδήγησε στην εκτίναξη κάθε μορφής ιδιωτικού χρέους – καταναλωτικών, στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων. Η κερδοφορία του κεφαλαίου συνδέθηκε, ολοένα και πιο στενά, με την τόνωση της καταναλωτικής δύναμης της εργατικής τάξης και ταυτόχρονα η μαζική επέκταση της πίστωσης, σε μια περίοδο που, ας μην το ξεχνάμε, εντάθηκε η επίθεση στους πραγματικούς μισθούς, χρησιμοποιήθηκε για τη διαίρεση και πειθάρχηση των προλετάρων, μέσω της πρόσδεσής τους στο άρμα της μόλα ταύτα εφήμερης οικονομικής άνθισης. Σε αυτήν την πρώτη περίοδο, με όπλο την πίστωση, εντείνονται οι διαχωρισμοί εντός της τάξης: από τη μια μεριά το καλύτερα εκπαιδευμένο, ειδικευμένο και παραγωγικό κομμάτι της εργατικής τάξης που «αποδίδει» με αντίτιμο τη μερική ικανοποίηση των αναγκών του· ικανοποίηση που του προσφέρει η εύκολη πρόσβαση στο πλαστικό χρήμα. Από την άλλη, τα ασθενέστερα κομμάτια της εργατικής τάξης, οι «μαύροι», οι προσωρινοί, οι άνεργοι που οδηγούνται στην περιθωριοποίηση και τη φτώχεια εξαιρούμενοι από την πρόσβαση στον δανεισμό, αποκλεισμός που λειτούργησε και σα φόβητρο για όσους είχαν την «τύχη» να γίνονται κοινωνοί στην «ευμάρεια» που υπόσχονταν τα δάνεια.

Στην Ελλάδα η εφαρμογή αυτής της νεο«κεϋνσιανής» πολιτικής συνδέεται με την ένταξή της στην ΕΕ αρχικά και στην ΟΝΕ στη συνέχεια. Το ευρωπαϊκό αναπτυξιακό καπιταλιστικό μοντέλο ευνόησε τη μεταφορά υπερσυσσωρευμένων κεφαλαίων από το «κέντρο» προς την «περιφέρεια» της Ευρωζώνης, όπου χάρη στα χαμηλότερα πραγματικά επιτόκια δανεισμού των χωρών του «νότου», λόγω του υψηλότερου πληθωρισμού, τα κεφάλαια απέδιδαν περισσότερα κέρδη. Οι άνισες σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η απουσία εξισορροπητικών οικονομικών μηχανισμών στην αρχιτεκτονική της, αποτέλεσαν τη βάση πάνω στην οποία τα πλεονάσματα του βορρά έγιναν κρατικά ελλείμματα και ιδιωτικά δάνεια για μεμονωμένους καπιταλιστές και εργάτες στην Ελλάδα, αλλά και αλλού. Πάνω σε αυτή τη βάση, μεταξύ άλλων, το σύστημα μπόρεσε να δημιουργήσει νέους και εξαρτημένους από τα δάνεια και τα κρατικά πελαταιακά δίκτυα μικρομεσαίους επιχειρηματίες, καθώς και να διατηρήσει το εισοδηματικό και καταναλωτικό χάσμα ανάμεσα στην «εξασφαλισμένη» εργατική τάξη από τη μια και τους «μαύρους» και προσωρινούς προλετάρους από την άλλη. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες νομιμοποιήθηκε το συγκεκριμένο μοντέλο συσσώρευσης και εξασφαλίστηκε η κερδοφορία του κεφαλαίου τη δεκαετία του '90 και την επόμενη δεκαετία, λίγο πριν το ξέσπασμα της πρόσφατης κρίσης.

Όταν, μετά το 2000, η κερδοσκοπία στη διεθνή αγορά παραγώγων που ήταν συνδεδεμένα με τα καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια οδήγησε στην πλήρη χαλάρωση των κανόνων και των κριτηρίων για τη χορήγηση της πίστωσης, η έκρηξη της κρίσης το 2007 είχε αλυσιδωτές αντιδράσεις στον παγκοσμιοποιημένο χρηματοπιστωτικό τομέα. Στην Ελλάδα, όπως όλοι πολύ καλά γνωρίζουμε, πήρε τη μορφή της «κρίσης δημόσιου χρέους» και εγκαινίασε μια βίαιη αναδιάρθρωση των καπιταλιστικών σχέσεων και μια πρωτοφανή επιχείρηση υποτίμησης του προλεταριάτου. Κομμάτι αυτής της επιχείρησης είναι και η διαχείριση των προλεταριακών δανείων με όρους λεηλασίας.

Η επίθεση της αριστεράς του κεφαλαίου στην προλεταριακή στέγη

«Η ελληνική κυβέρνηση έχει φέρει πολλά μέτρα που έπρεπε να έχουν φέρει προηγούμενες κυβερνήσεις για να προστατευθούν οι τράπεζες από τα κόκκινα δάνεια»
Ευ. Τσακαλώτος, 30-11-2017

Παρά τις διαβεβαιώσεις των Τσακαλώτου, Τζανακόπουλου και του ίδιου του πρωθυπουργού ότι «με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο, προστατεύεται πλήρως η πρώτη κατοικία των υπερχρεωμένων λαϊκών νοικοκυριών» η ομάδα χρηματοπιστωτικού της Αντιπροεδρίας της Κυβέρνησης, υπό τον Γιάννη Δραγασάκη, έκανε ξεκάθαρο ότι η οριζόντια προστασία πρώτης κατοικίας από πλειστηριασμούς έληξε τον Δεκέμβριο του 2014, φροντίζοντας να επιρρίψει τις ευθύνες στην προηγούμενη κυβέρνηση που δεν μερίμνησε να την ανανεώσει, «γεγονός που έγινε δεκτό από τους θεσμούς ως σιωπηρή συγκατάθεση της τότε κυβέρνησης να αρθεί η προστασία». Εκείνο που «ξεχνάμε», βέβαια, να μας πουν είναι ότι η αριστερά του κεφαλαίου άρχισε ήδη με το 3ο μνημόνιο (Ν.4336/14-8-2015) το ξήλωμα της οποίας «προστασίας» της πρώτης κατοικίας προέβλεπε ο νόμος Κατσέλη (Ν.3869/2010) και συνέχισε να εισάγει όλο και δυσμενέστερους όρους με μια σειρά νομοθετήματα (Ν.4346/2015, 4354/2015, 4389/2016 κ.α.). Η μεγάλη επιτυχία των συριζαίων, ο νόμος Σταθάκη –που βαφτίζει το κρέας ψάρι– και οι τροποποιήσεις του, ορίζει ότι θα πρέπει οι δανειολήπτες να τηρούν τα απαραίτητα στάνταρντ φτώχειας και εξαθλίωσης, αφού αυτό μόνο ταιριάζει σε «μπαταχτήδες» οφειλέτες τραπεζών και Δημοσίου, προκειμένου να ενταχθούν σε καθεστώς δικαστικής «προστασίας». Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που είναι αναρτημένες από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, μπορεί κάποιος να ενταχθεί στον νόμο Κατσέλη-Σταθάκη

- εφόσον η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας του δεν ξεπερνά τις 180.000 ευρώ (άγαμος) - (ποσό που προσαυξάνεται ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του οφειλέτη),
- εφόσον ξοδεύει τόσα για να ζήσει όσα θεωρούν ότι αξίζουν σε έναν χρεοκόπο τράπεζες και δικαστές, πράγμα που ορίζουν στις «Εύλογες Δαπάνες Διαβίωσης» (επαυξημένες κατά 70%, δηλ. 13.906 ευρώ μεικτά ετήσιο εισόδημα για άγαμο),
- εφόσον συμφωνήσει με την απαλλοτρίωση οποιασδήποτε άλλης «ρευστοποιήσιμης περιουσίας» του, όπως, για παράδειγμα, μιας δεύτερης κατοικίας ή ενός μικρού κομματιού γης, προκειμένου να σώσει την πρώτη κατοικία του,
- εφόσον το Ειρηνοδικείο στο οποίο καταφεύγει πειστεί για το πόσο φτωχοδιάβολος είναι (πράγμα που δεν συμβαίνει για μια μεγάλη μερίδα όσων καταφεύγουν σε αυτά),
- εφόσον είναι «συνεργάσιμος δανειολήπτης» σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας των Τραπεζών, δηλαδή φροντίζει να αυτοφακελώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, καταθέτοντας αναλυτικό φάκελο στις τράπεζες με τις αποδοχές του και τα έξοδα διαβίωσής του,
- εφόσον, εν τέλει, φροντίζει να είναι απίκο στην πληρωμή των δόσεων που συνολικά θα ξεπερνούν την εμπορική αξία του ακινήτου σε πιθανό πλειστηριασμό και που του ορίζει το Ειρηνοδικείο, άσχετα αν τα αφεντικά πληρώνουν τον ίδιο αν και όποτε το θυμούνται, ενώ το κράτος ρίχνει συνεχώς τους μισθούς, τις συντάξεις και το αφορολόγητο.

Μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο δεν είναι δύσκολο η πλειοψηφία των προλετάρων να βαφτίζονται σύμφωνα με το συριζαϊκό newspeak «στρατηγικοί κακοπληρωτές» και «μη συνεργάσιμοι δανειολήπτες», ενώ, από την άλλη, οι πλειστηριασμοί των σπιτιών της εργατικής τάξης και το ξεπούλημα των δανείων σε funds να συνιστούν κατά Τσακαλώτο «κοινωνικά ωφέλιμες πρακτικές».

Η κυβέρνηση της «πρώτη φορά αριστεράς» φρόντισε να συμπληρώσει το νομικό πλαίσιο για την παράδοση των σπιτιών της εργατικής τάξης στις τράπεζες με τη θέσπιση πρωτογενούς νομοθεσίας για ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς τον περασμένο Μάιο (ΦΕΚ 1884/30-5-2017) και τον Νοέμβριο του 2017 – λες και δεν έφταναν τα 45,4 δισ. ευρώ με τα οποία εργαζόμενοι και συνταξιούχοι χρηματοδοτήσαμε μέχρι τον Δεκέμβριο του 2016, μέσω της υπερφορολόγησής μας, το τραπεζικό σύστημα και από τα οποία ροκάνισαν τουλάχιστον 36 δις «λόγω κακοδιαχείρισης και ελλειψής ελέγχου των ιδιωτικών τους διοικήσεων», όπως η πρόσφατη Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέγραψε. Στις 22-12-2017 ο αυταρχισμός των συριζαίων, ενόψει του σκληρού μαζικών πλειστηριασμών που σχεδιάζονται, κλιμακώθηκε με την ψήφιση του ιδιωνόμου Κοντονή για την αυτεπάγγελτη δώση των διαδηλωτών που εμποδίζουν τη διενέργεια πλειστηριασμών, εξασφαλίζοντας μπατσική προστασία στους τραπεζίτες, ενώ στις 15 Γενάρη 2018 στο πλαίσιο της ψήφισης του πολυνομοσχεδίου για την ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης η βουλή ενέκρινε τον Ν. 4512/2018, σύμφωνα με τον οποίο όλες οι δημοπρασίες θα γίνονται πλέον αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας από τις 21 Φεβρουαρίου 2018 (άρθρα 207-209), πολλαπλασιάζοντας τις ημέρες διεξαγωγής τους και ορίζοντας δύο βάρδιες, ώστε να ξεπουληθούν όσο γίνεται περισσότερα σπίτια. Στο ίδιο πολυνομοσχέδιο για τα προαπαιτούμενα της τρίτης αξιολόγησης ενσωματώθηκε διάταξη που ορίζει ότι από 1η Μάη η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) θα ξεκινήσει –από μόλις 500 ευρώ οφειλή– ηλεκτρονικές κατασχέσεις και πλειστηριασμούς για χρέη προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, από τους οποίους σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ) δεν εξαιρείται η πρώτη κατοικία.

Σε όλα αυτά ας προστεθεί και η κοροϊδία του Κοντονή και άλλων κυβερνητικών στελεχών για δήθεν συμφωνία με τις τράπεζες ότι δεν θα εκπλειστηριάσουν καμιά πρώτη κατοικία ή σπίτια αξίας κάτω των 300.000, ενώ η αλήθεια είναι ότι η μοναδική συμφωνία που έχει κάνει η αριστερά του κεφαλαίου με τους τραπεζίτες είναι να εφαρμόσει χωρίς καθυστέρηση τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, οπότε και το όριο «προστασίας» της πρώτης κατοικίας θα παύσει να ισχύει στην πράξη. Είναι εξάλλου γνωστό ότι η «προστασία» όσων εντάχθηκαν στο Ν. Σταθάκη έληξε το 2017 και ότι για αυτούς του Ν. Κατσέλη θα λήξει στις 31/12/2018, όπως επίσης ότι ήδη από το καλοκαίρι σχεδιάζεται στο πλαίσιο της τέταρτης αξιολόγησης η περαιτέρω αυστηροποίηση των κριτηρίων ένταξης στον τελευταίο, ώστε να μείνουν όσο το δυνατόν περισσότεροι προλετάριοι εκτεθειμένοι στην κερδοσκοπία του τραπεζικού κεφαλαίου. Παράλληλα, από το 2018 απελευθερώνεται εντελώς και η πώληση των ενυπόθηκων δανείων σε funds –στα οποία συμμετέχουν και οι ελληνικές τράπεζες–, αφού ο τροποποιημένος Ν. Σταθάκη προστάτευε μέχρι την 31η-12-2017 ενήμερα και μη εξυπηρετούμενα δάνεια που συνδέονται με πρώτη κατοικία αντικειμενικής αξίας έως 140.000 ευρώ.

Κανένας μόνος του στην κρίση (ή όταν οι καπιταλιστές βοηθάνε ο ένας τον άλλο)

Τί γίνεται όμως με την επιχειρούμενη μείωση των «κόκκινων» δανείων, που έχει αναγορευθεί σε κεντρική στρατηγική της εγχώριας καπιταλιστικής τάξης και του πολιτικού προσωπικού της; Και πώς αυτή συνδέεται με την χιονοστιβάδα –ηλεκτρονικών πλέον– πλειστηριασμών που προγραμματίζονται για τα επόμενα χρόνια; Η απάντηση βρίσκεται στα επερχόμενα stress-tests που θα κρίνουν την κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζών (το κατά πόσο δηλαδή θα απαιτηθεί από τους μετόχους να βάλουν εκ νέου το χέρι στην τσέπη), καθώς και στη συνεχιζόμενη προσπάθεια απεξάρτησής τους από τον ELA, ώστε να δανειζονται απευθείας, με χαμηλότερο για τις ίδιες κόστος, από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Καταρχήν, όταν μιλάμε για ιδιωτικό τραπεζικό δανεισμό, αναφερόμαστε κατά βάση σε δάνεια προς τις επιχειρήσεις, καθώς αυτά ανέρχονται σε 135,6 δισ. ευρώ ή στο 60,2% της συνολικής χρηματοδότησης των εγχώριων τραπεζών (στοιχεία Σεπτεμβρίου 2017). Τα δε δάνεια προς τα νοικοκυριά αποτελούσαν το 39,8% της συνολικής χρηματοδότησης, εκ των οποίων το 71% αφορούν στεγαστικά δάνεια (64,1 δισ. ευρώ).

Από τα 224,5 δισ. ευρώ που έχουν δανείσει οι ελληνικές τράπεζες, τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ), στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τα πάσης φύσεως δάνεια που οι τραπεζίτες θεωρούν «αβέβαιης είσπραξης», παραμένουν σταθερά στο υψηλό επίπεδο των 100,1 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 44,6% του συνόλου (Σεπτέμβριος 2017), έναντι 44,8% εννέα μήνες πριν. Το ποσό αυτό

κυρίως σχετίζεται με τα ΜΕΑ της κατηγορίας των μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (40,4 δισ. ευρώ), των πολύ μικρών επιχειρήσεων (16 δισ. ευρώ) και των στεγαστικών δανείων (27,8 δισ. ευρώ). Τα τελευταία, μάλιστα, αποτελούν και την μοναδική κατηγορία ΜΕΑ που κατά το πρώτο εννιάμηνο του 2017 παρουσίασαν, έστω και οριακή, αύξηση (1%), όταν τα επιχειρηματικά ΜΕΑ μειώθηκαν κατά 8,3% και το σύνολο των ΜΕΑ κατά 5,5%.

Το παραπάνω γεγονός δεν οφείλεται βέβαια στην οικονομική ανάκαμψη των επιχειρήσεων. Οφείλεται στις μαζικές διαγραφές, κυρίως επιχειρηματικών, δανείων ονομαστικής αξίας 8,2 δισ. ευρώ κατά την περίοδο 1/2016-9/2017. Μάλιστα, την επόμενη διετία 2018-19, εν όψει του μεγάλου στόχου για την μείωση των ΜΕΑ κατά περίπου 41 δισ. ευρώ, οι συνολικές διαγραφές σχεδιάζεται να ανέλθουν σε 10,6 δισ. ευρώ, εκ των οποίων η μερίδα του λέοντος θα αφορά και πάλι επιχειρηματικά δάνεια (55% ή 5,9 δισ. ευρώ). Η διαγραφή των τραπεζικών δανειακών οφειλών, ύστερα από σχετική νομοθετική παρέμβαση, δεν επιβαρύνει φορολογικά τον οφειλούμενο καπιταλιστή (Ν.4389/2016). Και χαρισμένα και αφορολόγητα, με λίγα λόγια. Οι καπιταλιστές ξέρουν να βοηθούν ο ένας τον άλλο!

Οι διαγραφές αυτές, στο βαθμό που επιταχύνουν τις διαδικασίες συγκεντροποίησης κεφαλαίου σε μια σειρά κλάδων, είναι χρήσιμες για την καπιταλιστική συσσώρευση. Δεν παύουν όμως να δημιουργούν ζημίες στις τράπεζες, τις οποίες αυτές θα προσπαθήσουν να περιορίσουν μέσω: α) της πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων, συνολικού ύψους 11,6 δισ. ευρώ, σε ξένα funds και β) της επιτάχυνσης των ανακτήσεων ενεχύρων από μη εξυπηρετούμενα δάνεια, με την παράλληλη διαφύλαξη της αξίας των ενεχύρων αυτών. Σε σχέση με το δεύτερο σκέλος, αυτό της αύξησης των τραπεζικών εσόδων, ο ρόλος των επερχόμενων 130.000 πλειστηριασμών, όσον αφορά τον άμεσο εκβιασμό των δανειοληπτών, είναι προφανής, ώστε αυτοί να προσέλθουν με ρευστό και να προχωρήσουν σε νέες ρυθμίσεις στεγαστικών δανείων που σήμερα δεν εξυπηρετούνται. Σε αντίθετη περίπτωση, οι τράπεζες θα προχωρήσουν στη ρευστοποίηση του ακινήτου μέσω των πλειστηριασμών, ενώ εάν δεν βρεθεί αγοραστής –όπως είναι και το πιο πιθανό στις τωρινές συνθήκες– θα το αγοράσουν οι ίδιες, μετατρέποντας έτσι τις εμπράγματα εξασφαλίσεις τους σε περιουσιακά στοιχεία, με τα οποία θα ενισχύσουν τους ισολογισμούς τους, εν όψει και των επερχόμενων stress tests. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα προστατευθούν οι τιμές των ακινήτων από μια νέα βίαιη πτώση, πέραν της υφιστάμενης (-44% σε σχέση με το 2008), και άρα η αξία των υπόλοιπων εμπράγματων εξασφαλίσεων των τραπεζών, ενώ δίνεται σε δεύτερο χρόνο η δυνατότητα στις τράπεζες να προχωρήσουν σε πωλήσεις ακινήτων, σε τιμές κοντά

Οι προλεταριακές ανάγκες μπροστά

στις τιμές που τα απόκτησαν. Ήδη, οι εγχώριες τράπεζες καταστρώνουν νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για να είναι έτοιμες, όταν έρθει η ώρα, να τα επαναδιαθέσουν στην αγορά.

Τι να κάνουμε; Κατ' αρχάς δε μασάμε με το τετριμμένο ότι καταναλώναμε περισσότερα απ' όσα παράγαμε. Το αντίθετο! **Η εργατική τάξη παράγει περισσότερα απ' όσα καταναλώνει.** Γι' αυτό και επειδή το παιχνίδι της ενοχοποίησης της ικανοποίησης των προλεταριακών αναγκών συνεχίζεται με χλιοειπωμένα ιδεολογήματα, ας στραφούμε στα βασικά. Αυτά που αποτελούν τη δύναμή μας: την **αλληλεγγύη** και τον **μισθό**. Τα σπίτια της εργατικής τάξης αποτελούν μέρος του μισθού και η αντίσταση στους πλειστηριασμούς αποτελεί για εμάς την άλλη πλευρά των διεκδικήσεων για αυτόν. Αγοράστηκαν με υπεραξία που εμείς οι ίδιοι έχουμε παραγάγει και οι κεφαλαιοκράτες ιδιοποιήθηκαν. Η ικανοποίηση των δικών μας αναγκών, όλων των μισθωτών που, αφού μας έχουν στερήσει τον μισθό, άμεσο και έμμεσο, αφού μας υπερφορολόγησαν και μας πέταξαν στην ανεργία, έρχονται τώρα να μας στερήσουν και τη στέγη, πρέπει να είναι η βάση πάνω στην οποία θα χτίσουμε τις πρακτικές της αντίστασής μας. Ας ξεκαθαρίσουμε ξανά ότι ούτε τα σπίτια των μεσαίων μας ενδιαφέρουν, ούτε μας καλύπτουν τα γενικόλογα λαϊκίστικα συνθήματα για «τα σπίτια του λαού» που κυριάρχησαν μέχρι στιγμής από πολύ συγκεκριμένες πολιτικές δυνάμεις με ξεκάθαρες πολιτικές βλέψεις – να γίνουν χαλίφηδες στη θέση του χαλίφη. Στον αντίποδα, προσβλέπουμε στην ενδυνάμωση και τη γενίκευση που μπορεί να αποκτήσει η κίνηση παρεμπόδισης της αρπαγής των σπιτιών μας με όρους όμως **ταξικούς**. Κρατάμε, πάντως, μικρό καλάθι από τη στιγμή που βλέπουμε ότι γύρω από το θέμα των πλειστηριασμών η πολιτική σκέουλα είναι η καθοδηγητική γραμμή. Το ζήτημα είναι πώς θα μπορέσει η τάξη μας να αρνηθεί να χρηματοδοτήσει και με τα σπίτια της τον επόμενο κύκλο της επιδιωκόμενης καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Ας μη γελιόμαστε, ωστόσο: δεν θα είναι εφικτό να πιάσουμε ξανά το νήμα του κινήματος της άρνησης πληρωμών του 2011 και να το γενικεύσουμε, αν ταυτόχρονα δεν επιχειρήσουμε μια έμπρακτη (αυτο)κριτική των παρελθοντικών κοινοτήτων αγώνα που στήριξαν και αναπαρήγαγαν τις διαιρέσεις, χειραγωγήσεις και διαμεσολαβήσεις που μας έχουν φέρει στην τωρινή κατάσταση αδυναμίας. Αν δεν αποκρούσουμε τις νέες διαμεσολαβήσεις, τους νέους απατεώνες που περιμένουν στη γωνία για να δώσουν στο κίνημα έναν καθαρά ακτιβιστικό ή λαϊκίστικο χαρακτήρα μιλώντας (ξανά) για το «γενικό κοινωνικό συμφέρον», για το «καλό του τόπου» και για «κανένα σπίτι στα χέρια τραπεζίτη», δεν θα είναι εφικτό να καθορίσουμε **μάχιμα** και **συλλογικά** τις ανάγκες μας κι ούτε να σώσουμε κανένα σπίτι.

Συνέλευση Εργαζομένων-Ανέργων από την Πλατεία Συντάγματος

<http://synelefsi-syntagmatos.espivblogs.net/>

Φεβρουάριος 2018

(Οι συναντήσεις της Συνέλευσης γίνονται κάθε Τετάρτη στο Αυτοδιαχειριζόμενο Κυλικείο Νομικής, στις 8 μμ)